

C. Istorisiri asemănătoare din Moldova-România Sihăstria Rarăului sec. XIV-XX

Sihăstria de pe Muntele Rarău¹ se nevoiau în poienile singuratice de sub vârful Muntelui Rarău, iar alții petreceau în viața de obște și numai în posturi se retrăgeau la liniște pe munte.

Toți practicau Rugăciunea lui Iisus, postul, privegherea, sărăcia desăvârșită, smerenia și înstrăinarea.

Trăiau ca niște vulturi în munți, în locurile greu accesibile și se mutau la cele veșnice fugind de slava lumii și necunoscuți de oameni. Singura lor grije era să laude neîncetat pe Dumnezeu, stăpâniți de bucuria și nădejdea mântuirii. Tocmai de aceea nu cunoaștem nume de sihăstria din această perioadă, pentru că duceau o viață înaltă duhovnicească, acoperită de smerenie.

Sihăstria mai sporți se nevoiau pe înălțimile din creștetul Muntelui Rarău, pe stânci izolate (Piatra Zimbrului, Pietrele Doamnei), iar alții pe Muntele Giupalău.

Cei mai contemplativi se nevoiau în peșterile din stânci (Pietrele Roșii), în văgăuni și hrube întunecoase de munte, unde aproape nimeni nu cuteza să ajungă.

Sihăstria meditativi și legați de frumusețile creației Dumnezeiești se nevoiau, de obicei, în poieni însorite, pe văile singuratice ale pâraielor de munte și cât mai aproape de izvoare. Iar marii duhovnici se nevoiau la marginea codrilor, aproape de locuințele oamenilor, ca să ajute duhovnicește atât pe pustnicii de pe munte cât și pe credincioșii de la sate.

Câțiva ucenici ai Sfântului Daniil Sihăstru, călăuziți de dragostea lui Hristos, s-au retras la liniște sub stâncile prăpăstioase ale Muntelui Rarău. În tradiția locului, se vorbește de Ieroschimonahul Sisoe, cu ucenicii săi, cu metania la Mânăstirea Voroneț. Aceștia întemeiază o mică sihăstrie pe versantul nordic al Muntelui Rarău (înspre Câmpulung Moldovenesc), spre sfârșitul secolului al XV-lea.

Cuviosul Sisoe s-a nevoit mai întâi pe valea unui pârau de munte, numit Pârâul Sihăstriei, unde se mai nevoiau și alți sihăstri în secolele XIV-XV. În tradiție, se cunoaște că Sihăstrul Sisoe a urcat pe Pietrele Doamnei - stânca mai lată în vârf, - și s-a rugat mai mult timp. În timpul rugăciunii, îndumnezeit fiind de harul Duhului Sfânt, genunchii săi s-au imprimat în piatră. Urmele genunchilor lui imprimați în piatră se pot vedea și astăzi².

Cuviosul Sisoe întemeiază un schit pe Muntele Rarău, în locul numit Bâtculețele, cunoscut sub numele de Sihăstria lui Sisoe, cu Hramul Sfântul Ioan Bogoslovul (Sfântul Apostol Ioan).

La începutul secolului al XV-lea, această sihăstrie a fost înnoită de Boierul Dodu, numindu-se, până în anul 1538, „Sihăstria lui Dodu”.

Cu timpul, sihăstria s-au răspândit pe tot Muntele Rarău.

¹ În tradiție, se spune că Muntele Rarău a fost Muntele Sfânt al dacilor.

² Sfătuim pe amatori să nu încerce să urce pe stâncile de pe Muntele Rarău, dacă nu sunt însoțiți și nu au experiență și echipament adecvat de alpinist. Au fost alpiniști care au plătit cu viața aceste încercări. Aceste stânci sunt formate din șisturi cristaline, care se desfac în felii și se sfărâmă ușor.

Unul dintre aceștia, care s-a nevoit la poalele Muntelui Rarău, pe versantul de sud-est, spre râul Bistrița, a fost Cuviosul Chiril. În jurul lui s-au adunat mulți ucenici, întemeind o mică așezare pustnicească, cunoscută sub numele de sihăstria lui Chiril, care a durat peste două secole. În preajma acestei sihăstriei, a luat ființă, în secolul al XVIII-lea, satul Chiril, după numele marelui sihaștru. Mulți credincioși ortodocși din Transilvania, în timpul împărătesei catolice Maria Tereza și a prigoanei împotriva ortodoxiei, declanșată de generalul ei, Bucov, au venit și s-au stabilit pe Valea Bistriței.

La 7 km. de urcat pe Muntele Rarău, pe Valea Seacă³, bătrânii spun că era un schit de maici. În pădure, se află locul unde se găsea chilia pustnicei Varvara și izvorul cu același nume. Un frate, care mergea prin acele locuri, a simțit o puternică mireasmă⁴.

Pustnici cu viețuire îngerească din Munții Rarău și Giumalău jud. Suceava

Munții Rarău și Giumalău⁵ au fost, din străvechi timpuri, aleși de pustnici, pentru sihăstrie și desăvârșire, fiind mai îndepărtați de lume.

Pustnicul N.

Pustnicul N. se nevoia mai mult pe Muntele Giumalău. Avea darul lui Dumnezeu, de a se face nevăzut. În anul 2001, i-a spus fratelui I.:

- Peste două săptămâni, o să fie un eveniment important într-o țară îndepărtată. Efectul dăunător în România va fi în anul 2011. Ai să fii în Iași, să nu te sperii....⁶ Roagă-te lui Dumnezeu să nu te prindă anul 2011 în oraș, pentru că va fi mare vărsare de sânge⁷. O să rânduiască Dumnezeu și o să stai pe Muntele Rarău, în 2011.

Fratele I. avea 60 de ani și a întrebat:

Mai este mult până în 2011. O să trăiesc până atunci?

O să trăiești. O să mă rog, ca să locuiești pe Muntele Rarău.

Cu un an mai înainte de a se muta la viața cea veșnică⁸, pustnicul N. i-a

³ Pe Valea Seacă, se urcă pe Muntele Rarău, din orașul Câmpulung Moldovenesc.

⁴ Poate locul vechiului schit, care a fost ars de autoritățile comuniste în anul 1950 sau cimitirul.

⁵ Vârful Muntelui Rarău are o înălțime de 1651 m. iar vârful Muntelui Giumalău, de 1857 m.

⁶ Este vorba de atacul terorist din 11 septembrie 2001, asupra celor două blocuri turn gemene din New York, care, după cum spunea președintele Bush, au schimbat soarta lumii (în mai rău pentru creștinii ortodocși).

⁷ Cum vor putea trăi adevărații creștini în vremurile antihristice? Cu ajutorul lui Dumnezeu, cum au trăit în toate timpurile. Dumnezeu este cel care ne ajută, ne hrănește, ne dă sănătate, putere, ne apără și ne mântuiește. Conducătorii și guvernele risipesc darurile lui Dumnezeu. Cine va participa în fiecare duminică și sărbătoare la Sfânta Liturghie, va împlini canonul de rugăciuni, va posti, va face milostenie, se va spovedi și împărtăși, va primi ajutorul lui Dumnezeu. Iar cine își va pune nădejdea în oameni, se va chinui și în această viață, și-n viața cea veșnică. Pentru că spune Duhul Sfânt: Blestemat este omul ce se încrede în om. Pustnicul N. s-a mutat la viața cea veșnică în anul 2002, fiind în vârstă de 105 ani.

⁸ Pustnicul N. s-a mutat la viața cea veșnică în anul 2002, fiind în vârstă de 105 ani.

spus fratelui I., ziua în care să vină și cum să-l înmormânteze. În ziua pe care o prorocise, a fost găsit adormit întru Domnul și îngropat de fratele I. și maica T., după obiceiul pustnicesc, pe Muntele Giumalău, în locașul pe care și l-a săpat singur. Pustnicul N. nu a vrut să i să pună cruce pe mormânt, ca să nu știe nimeni locul unde este îngropat și i-a dat canon fratelui I., să nu-i spună nimănui numele.

Fratele I. a mers pe Giumalău, într-un bordei pustnicesc, aflat sub pământ, dorind să postească și să se roage mai mult.

După miezul nopții, pe când se afla în pat, a observat că „cineva” i-a stins candela. Apoi, întuneric fiind, a simțit pe „cineva”, care i-a tras pătura cu care se învelise. A început să tremure de frică. Dimineața, la prima oră, a fugit de acolo.

Când, după câteva zile s-a reîntors, a găsit un bilet pe care era scris:

„Vrei să ajungi pustnic și te-ai speriat numai pentru atâta lucru? Trebuia să aprinzi candela la Icoana Maicii Domnului și să citești la psaltire”. Fratele I. a întrebat pe o maică pustnică despre bilet. Aceasta a zâmbit și i-a răspuns: „Bătrânul”.

Pustnicul Zosima

Despre pustnicul Zosima, am aflat că a fost monah la Mănăstirea Rarău. L-a cunoscut pe părintele Daniil Tudor, stareț la Mănăstirea Rarău, între anii 1954 -1958. A plecat pe Muntele Rarău, fiind prigonit de autoritățile comuniste.

Când l-a cunoscut fratele I., părul din cap îi crescuse roată împrejur, până la pământ, încât nici fața nu i se vedea, barba ajungea până la brâu, iarna și vara umbla desculț pe stâncile și pietrele ascuțite ale muntelui.

L-au mai întâlnit în pădure doi părinți de la Sihăstria Rarău, care i-au cerut binecuvântarea. Le-a răspuns: - Domnul! Era gârbovit de ani și se sprijinea într-un toiag. Se odihnea uneori într-o mică grotă. Alteori, prin pădure sau sub stâncă. Nu făcea focul iarna, ca să se încălzească. Era slab, numai pielea și oasele.

Pustnicul Zosima a avut viețuire îngerească și a murit la 129 de ani, fiind îngropat în luna octombrie a anul 2007, de fratele I. și maica T. Și-a prorocit cu un an de zile înainte mutarea la viața cea veșnică, spunându-le ziua în care să vină să-l îngroape. A spus să nu i se pună cruce pe mormânt ca să nu știe nimeni unde este îngropat. În ziua în care își prorocise moartea trupească, a fost găsit de fratele I. Acesta, când l-a ridicat cu mâinile ca să-l pună în mormânt, a observat că trupul pustnicului era ușor și frumos mirositor. L-a pus în mormânt, pe niște crengi de brad. Capul a fost așezat într-un mic locaș săpat în pământ, pentru a fi protejat, când va fi acoperit cu pământ. Apoi a pus un alt strat de crengi de brad și, peste ele, transversal pe lungimea mormântului, lemne, și l-a acoperit cu pământ. Pustnicul Zosima îi dăduse canon să nu spună nimănui unde a fost îngropat.

Acești doi pustnici, nu erau preoți. Zosima spunea că pustnicul se împărtășește de Paști și de Crăciun. În rest, se roagă, priveghează și postește curățindu-și inima, cu ajutorul Harului Dumnezeuiesc, de păcate.

Fratele I. l-a întrebat în anul 2007 pe Pustnicul Zosima:
Părinte, ce o să fie în România în anul 2011?

O să fie mare măcel în orașe⁹. O să fie mai rău decât ți-a spus părintele Pustnic N. Roagă-te să te păzească Dumnezeu, că este greu de scăpat de ce o să fie. Fratele I. a insistat să afle mai mult:

- Ce o să fie, revoltă, război sau cutremur?

Zosima i-a răspuns:

- O să trăiești și o să vezi. Să te rogi lui Dumnezeu neîncetat.

La Mănăstirea Rarău, era un părinte C, foarte râvnitor, în vârstă de 84 de ani. Citea o psaltire pe noapte, postea, dormea 2-3 ore noaptea, era paracliser, iar ziua muncea la grădină. S-a îmbolnăvit de pancreatită. Pustnicul Zosima a trimis-o pe maica T. să-i spună să se pregătească, deoarece peste șase luni, se va muta la viața cea veșnică. Ceea ce s-a și întâmplat.

Sihaștrul Zosima a spus să nu luăm documentele biometrice și că este foarte bine că la mănăstirile de pe Muntele Rarău se slujește zilnic Sfânta Liturghie.

Relatările părintelui C. de la Mănăstirea Rarău

În luna decembrie a anului 1997, eram paracliser și, seara, făceam candelile de la Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului Izvorătoarea de Mir. În acest timp, m-am uitat la Icoană, la Maica Domnului și mă gândeam de unde provine și este adusă Icoana. Schitul Rarău a fost închis de comuniști în perioada 1958-1968 și a dispărut arhiva și orice document despre schit.

În următorul an, 1998, în luna iulie, a venit la Mănăstirea Rarău Ieroschimonahul I., care se nevoia de mai mulți ani într-un bordei sub pământ, pe Muntele Rarău. Era însoțit de un grup de pelerini. Fiind ghid, am spus pelerinilor câteva cuvinte despre mănăstire și despre Icoana Făcătoare de Minuni, menționând că nu știm unde a fost pictată și adusă aici.

Atunci a intervenit Ieroschimonahul I. care a spus următoarele:

Iarna trecută, era foarte frig, minus treizeci de grade Celsius și zăpadă, și mă aflam pe Muntele Rarău, unde m-am întâlnit cu un pustnic cu viețuire îngerească. Era foarte bătrân, fără haine și desculț, iar goliciunea trupului îi era acoperită de păr și barba ajungea până la pământ. Mi-a spus

⁹ Este canonul românilor pentru cele peste 25.000.000 de avorturi și alte mari păcate. Criza economică, foamea, pierderea a sute de mii de locuri de muncă, neplata integrală a salariilor, a pensiilor, a medicamentelor compensate, pierderea a sute de mii de case și a multor mașini achiziționate în leasing, fără a li se restitui banii plătiți; patimile și păcatele, vor scoate milioane de români în stradă, având loc acest mare măcel în România. Îndrumăm pe creștini noștri, să meargă la Biserică și la Sfintele Mănăstiri, să se roage pentru pace și mântuire, să postească, să se spovedească și împărtășească și să nu participe la aceste revolte. Sunt Părinți care spun că România va fi atât de distrusă, încât nu va mai prezenta interes pentru a fi angrenată de marile puteri, care se vor confrunta după puțin timp în cel de al III-lea Război Mondial, care va începe prin atacul armatei ruse asupra Turciei și strâmtoarelor Dardanele și Bosfor.

următoarele:

Icoana Maicii Domnului, Făcătoare de Minuni, este adusă de voievodul Petru Rareș, din Sfântul Munte Athos, este Făcătoare de Minuni și asemănătoare ca putere cu Icoana Maicii Domnului Portărița, de la Mănăstirea Iviru - una dintre cele mai importante Icoane Făcătoare de Minuni din lume¹⁰.

A mai spus că numai în Sfântul Munte Athos și pe Muntele Rarău mai sunt pustnici cu viețuire îngerească. Au fost și în Țara Sfântă, dar acum nu mai sunt. Se vede că pustnicul mi-a auzit întrebarea despre Icoana Maicii Domnului de la Rarău și mi-a răspuns prin părintele Ieroschimonah I.

De câte ori aveam o problemă importantă de rezolvat, urcam pe Muntele, Rarău, mă rugam și simțeam cu inima că primesc o mare binecuvântare. În anul 2000, am fost în Sfântul Munte Athos și, la Marea Mănăstire Vatopedu, m-am închinat și rugat și la Cinstitul Brâu al Maicii Domnului. Văzând darul Cinstitului Brâu, am scris și am tipărit cărți, în care am îndemnat pe credincioșii români să se roage ca să vină Maica Domnului cu Cinstitul ei Brâu în România. Sunt încredințat că, prin rugăciunile și binecuvântările pustnicilor de pe Rarău și a credincioșilor care s-au rugat, Maica Domnului a venit cu Cinstitul ei Brâu în România, în perioada 12-22 oct. 2001. A fost cel mai mare pelerinaj din istoria Ortodoxiei, la care au participat peste 2,5 milioane de credincioși. Era a doua oară când a fost scos Brăul Maicii Domnului din Grecia. Prima dată, a fost adus în anul 1813, în Țara Românească. Atunci a izbăvit poporul român de molima ciumei.

Fratele I. a primit canon de la pustnicul Zosima și pustnicul N. să nu spună nimănui numele lor. Le-am aflat din interviul acordat de Ieroschimonahul Iacob Bârsan, în revista „Lumea monahilor”.

De când am aflat numele acestor mari sihaștri de pe Muntele Rarău (Zosima, Zinon și Nazarie) îi pomenesc în rugăciunile personale și la fiecare Sfântă Liturghie, în rândul celor mutați la viața cea veșnică, care mijlocesc pentru noi la Dumnezeu.

Starețul Arhimandriul I. N. mi-a spus că o maică în vârstă și bolnavă, care se nevoia într-un bordei sub pământ, pe Muntele Rarău, de Crăciun, se gândea că nu poate să prăznuiască Sărbătoarea Nașterii Domnului, fiind singură și slăbită de boală. La miezul nopții, a venit la ea un sihaștru bătrân, al cărui corp îi era acoperit peste tot de păr și barbă. Acesta a bătut la ușă și-a spus:

- Am venit să ne rugăm și să sărbătorim împreună Praznicul Nașterii Domnului Iisus Hristos.

Sihaștrul Neofit

Despre sihaștrul Neofit, am aflat că viețuia într-o peșteră la Pietrele Roșii, pe Muntele Rarău, prin anii 1950-1954. Acestuia i s-a arătat Maica Domnului și i-a spus că atâta vreme cât se va păstra rânduiala sfântă la Schitul Rarău, slujbele de zi și noapte, ascultarea, postul și munca

¹⁰ Este posibil să fi fost pictată la Mănăstirea Iviru, pentru că seamănă cu Icoana Portărița.

binecuvântată, ea va fi econoama schitului și nu vor lipsi nimic din cele necesare. Într-adevăr, deși este izolat și situat la o altitudine de 1243 m., Maica Domnului a păzit schitul de armatele care au trecut în timpul războaielor, iar credincioșii i-au ajutat pe călugări cu alimente, bani și toate cele necesare viețuirii.

Relatările Ieroschimonahului Iacob Bârsan

Pe părintele Iacob l-am întâlnit la Putna, când a venit să se închine de sărbătoarea lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Ucenicii săi mi-au mărturisit că știe multe despre sihaștrii care încă mai viețuiesc și astăzi prin munții Moldovei. Nu mă așteptam însă la ceea ce a urmat. Istorisiri parcă desprinse din Patericul Egiptean, nevoițe pe care le credeam demult apuse, deși despre unele mai scrisese și părintele Ioanichie Bălan. Toate acestea ne arată că Domnul are încă slujitori care i se dăruiesc la fel ca odinioară. Deși nouă ne pare că acele timpuri ale pustniciei au apus, iată că El îi ascunde de ochii noștri pe cei care, smeriți dar plini de dârzenie, Îl caută prin aceleași mari nevoițe ale desăvârșirii creștine, pe care au mers Marii Antonie, Arsenie sau Pavel, stâlpii monahismului eremitic.

- Părinte, acum, în zilele noastre, monahii mai rar pleacă în pustiu, să sihăstrească. De ce credeți că e așa, sărăcirea unei astfel de nevoițe?

- Nu mai avem nici povățuitori, nu mai avem nici duhovnici cu experiență, care să-i povățuiască. Unii au mai încercat să se retragă și s-au întors înapoi în obște, dar nu au mulțumire, nu au pace... și umblă foarte mulți turiști, multă lume, și dacă dau de ei, îi deranjează... Mai sunt pustnici, eu am cunoscut, dintre care unii sunt nevăzuți de oameni; câțiva mai țin legătura cu unii dintre ucenicii lor. Sunt în Munții Rarăului și Giumalău.

- Și sunt pustnici care trăiesc totalmente neavând nici-o legătură cu mânăstirile, hrănindu-se singuri, cu ce găsesc în pădure?

- Au fost vreo câțiva, despre care eu am știut - Zinon, Nazarie și Zosima - aceștia s-au mutat toți la Domnul, de prin 2000 încoace, s-au dus pe rând. Au fost din călugării prigonți cu decretul 410, ce-a fost dat după 1959, prigonți din mânăstiri, și ei s-au retras în munți. Și mai sunt încă din ucenicii lor, dar sunt greu de găsit și nu țin legătura cu nimeni. Mai sunt câțiva care mai țin legătura cu unii din părinți, când primesc Sfânta Împărtășanie. Aceștia au trăit fără să țină legătura cu nimeni, nici din obște, nici din lume. Se mai întâlneau cu câte cineva, se spovedeau, se împărtășeau, dar pentru hrana de toate zilele nu țineau legătura cu nimeni. Ei trăiau din ce era în munți. Vara, mâncau urzică - prima dată iese frunza de podbal, care se folosește și la sarmale. Ei mâncau frunza de podbal. După asta, iese urzică, mâncau urzică o mâncau crudă, iese măcrișul și apoi încep fructele de pădure: fragii, zmeura, afine, bureții de pădure. Ei strângeau și își uscau și podbal, și urzică, măcriș, puneau la uscat și aveau și pe iarnă. Masa lor era o dată în zi. Iarna, puneau la muiat în apă, cu o zi înainte, și a doua zi, beau apa și mâncau frunzele astea. Asta era masa lor.

- A, nu fierbeau nimic? Doar așa, o muietură...

- Muiată, da. Și mai aveau bureți puși la uscat, mai aveau fragi puși la

uscat, afine, zmeură... puneau tot în apă, la muiat, și beau zeama aia și mâncau, asta era hrana lor de toate zilele. Nu țineau legătura cu nimeni. Și au fost unii care nu mai mâncau chiar nimica, trăiau doar cu Sfânta Împărtășanie. Nu purtau haine pe ei, sau să-și cumpere ceva de la cineva. Unul a fost cunoscut, avea numai din lână de oaie, ce găsea agățată pe unde erau stânele, își făcea câteva noduri - nu era nici toarsă, nici împletită - bucăți din lână de oaie, să-și acopere unele părți ale corpului. Unii au găsit niște piei de porci mistreți, sfâșiați de fiare, și din pielea aia de porc și-au făcut o haină. După ce se retrăgeau stânele, după Sfânta Cruce, toamna, ei mergeau pe la stâne și mai găseau și haine aruncate de la ciobani, bucăți rupte, câte ceva, și își mai legau câte un petec unul de altul, ca să-și acopere unele părți ale corpului. Aveau rasa cu care au plecat din mănăstire, dar o foloseau doar atunci când se împărtășeau. Asta era viața lor. Și ăștia care știu despre ei sunt duși la Domnul. Mai sunt câțiva, dar nu se pot găsi. Dacă ar încerca cineva să-i găsească, nu-i găsește.

Câțiva ani în urmă la Giupalău, au făcut foc niște turiști, și făceau mare zgomot, zarvă, pe acolo, cântau, aveau un radio-casetofon cu dâșii, o casetă cu muzică. Și a apărut un călugăr bătrân, care nu avea nici un fel de haină pe el, avea blană ca ursul. Ei s-au speriat numai de prezența lui, când I-au văzut.

- Îi crescuse blană?

- Da. Au încercat să-l filmeze și să-l fotografieze unii dintre ei, dar n-a ieșit nimic în poză. I-a certat, i-a muștrat, dar i-a muștrat cu un duh de blândețe: „Nu este bine să tulburați voi liniștea celor care mai sunt și se mai roagă pe aici, cu muzica voastră și cu ceea ce faceți voi pe aici, prin munți!” Și au încercat să-l fotografieze, să-l filmeze, dar n-a ieșit nimic, nici în fotografii, nici pe film nu s-a văzut nimic.

- Și asta când s-a întâmpat?

- Asta a fost acuma vreo opt ani în urmă. Și-a dispărut, și nu l-a mai văzut nimeni de atunci, nici până atunci nu l-a văzut, nici de atunci.

- Asta-i ca din Pateric.

- Da, da... Unii dintre ei spuneau că sunt încă pustnici în munți care nu țin legătura cu nimeni și nu trăiesc decât din Sfânta Împărtășanie. Am cunoscut personal pe cineva care, având o mâhnire, o ispită în sufletul lui, s-a retras undeva în munte, aproape de Pietrele Rarăului și se ruga. Era o noapte senină, cu lună, era începutul nopții. Și fiind el așa descurajat, a apărut ceva, ca o adiere de vânt, și s-a auzit un foșnet de crengi. I s-a părut că din adierea de vânt aude un foșnet de crengi, și i s-a părut că vede o umbră neagră, de care s-a speriat. Prima dată a crezut că-i un urs, o fiară, ceva, dar a auzit voce, glas de om, care i-a spus: - „Nu te speria, eu sunt om, nu sunt nălucă. Sunt unul din viețuitorii de aici, din munți. Tu ai ispita asta, nu fi descurajat, că Dumnezeu nu te-a părăsit. Vei avea și alte încercări, dar vei avea și multe bucurii.” Cel care era acolo avea la el o trăistuță cu o mână de pesmeți. A încercat prima dată, fiind așa speriat, să își facă cruce cu limba, se ruga în felul lui, așa...

- Se gândea că-i diavolul!

- Da... Zice: „Nu fi speriat, nu fi înfricoșat, că eu sunt om, sunt călugăr.

Am simțit eu că trebuie să vin să-ți spun ție asta, dar nu știu de ce, că pe mine nu m-a văzut nimeni de când am venit aici." Era acoperit așa, cu niște bucăți: o bucată de sac înnodată cu o bucată de cârpă, ceva, pe dânsul; desculț, părul mare, barba mare, o figură luminoasă. Atunci, acesta - poate și de emoție, s-a gândit: „Dacă într-adevăr e om, o să-mi ia și pesmetul.” Și zice: „Dacă vreți, vă dau niște pesmet.” Acela zice: „Știi că tu te rogi acuma și faci cruce cu limba și ești speriat, dar nu te teme, că nu-s nălucă.” „Pot să vă dau niște pesmet, dacă vreți.” „Nu, eu de multă vreme nu mai am nevoie de nici un fel de mâncare.” Și i-a spus multe. Zice: „Unii din noi mergem la slujbe la mânăstire, și la Rarău, dar mergem și la Sfântul Ioan Iacob, la schitul care s-a făcut aici nu demult. Noi mergem, dar nu ne vede nimeni. Stăm la Sfânta Liturghie și nu ne știe nimeni. Ne împărtășim prin Sfânta Liturghie, dar nu știe nimeni că noi venim.” Zice: „Suntem bucuroși că se face rugăciune și e mânăstire cu rânduială. Și vor veni multe încercări și multe schimbări i-a mai spus - pe care ai să le vezi și tu în timp foarte scurt.” Întâlnirea cu acest părinte a fost acum șapte ani. De atunci, nu l-a mai văzut. S-a mai arătat încă o dată, altcuiva, și spunea că vor veni mari încercări, mari schimbări în lumea asta și la noi în țară. Acuma, Dumnezeu știe ce-o mai fi.¹¹

Pentru a-i întâlni pe acești sihaștri, trebuie să te învrednicească Dumnezeu și să ai o înaltă treaptă de desăvârșire creștină.

Un monah din Franța, aflând de pustnicii cu viețuire îngerească, a venit pe Muntele Rarău, dorind să-i cunoască. A stat mai mult timp în Mânăstirile de pe Rarău¹² și pe Muntele Rarău. După trei ani de zile, un părinte duhovnic, care îi împărtășea pe pustnici, i-a spus:

- Urcă pe vârful Muntelui Giumalău, postește, roagă-te și rabdă timp de trei zile, ispitele care vor veni asupra ta.

Monahul C. a urcat pe vârful Muntelui Giumalău, la Crucea de piatră, a postit și s-a rugat. A treia zi însă, vremea s-a schimbat brusc, deși era luna octombrie, a venit o viforniță și, nemaiputând răbda ispitele, a coborât la mânăstire.

După ce am scris aceste rânduri, pe data de 4 mai 2010, fiind vreme frumoasă, cu cer senin, am urcat pe Muntele Rarău pentru a face fotografii. Am mers la Pietrele Doamnei¹³ și apoi am coborât spre Piatra Zimbrului¹⁴. Pe drum, am oprit să mă odihnesc câteva minute în stâna care se află în apropiere. După ce am intrat înăuntru, a început o ploaie cu grindină și trăsnete. Am mulțumit lui Dumnezeu că mi-a ajutat să fiu la adăpost în timpul ploii, pentru că nu mi-am luat pelerina de ploaie. După circa 15

¹¹ Lumea monahilor, nr. 27, 2009, pp. 58-60, Reporter Cristian Curte.

¹² Pe Muntele Rarău sunt trei mânăstiri. Mânăstirea Rarău, unde se află Icoana Făcătoare de Minuni Izvorătoarea de Mir, la care se poate ajunge de la Vatra Dornei, pe valea râului Bistrița, la satul Chiril, de unde se urcă pe Muntele Rarău. Mânăstirea Sihăstria Rarău, la care se urcă pe Muntele Rarău din gara Câmpulung Moldovenesc-est. Schitul Pojorâta, la care se urcă din localitatea Pojorâta, aflată la 10 Km. de localitatea Câmpulung Moldovenesc, pe Muntele Rarău.

¹³ Pietrele Doamnei se află la o altitudine de 1628 m.

¹⁴ Din tradiția locului, se știe că pustnicii de pe Rarău, se întâlnesc pentru a se ruga și la Piatra Zimbrului, de la sfârșitul lunii septembrie până la mijlocul lunii mai, când încep stânele.

minute, când a încetat ploaia, am coborât încă 200 de metri, pentru a fotografia Piatra Zimbrului. În acele momente, a început iar o ploaie puternică cu fulgere și grindină. M-am adăpostit lângă tulpina unui brad, gândindu-mă că este o ploaie cu averse, de scurtă durată. După aproape o oră, pentru că aveam hainele ude, începuse să-mi fie frig și mă luptau tot felul de gânduri și imaginații rele. Mi-a venit un gând să mă rog zicând ***Imnul Acatist la Rugul Aprins al Maicii Domnului***, pe care îl știam pe de rost. După puțin timp, a încetat să mă lupte diavolul prin gândurile și imaginațiile rele și a încetat ploaia. Când m-am reîntors la Mănăstirea Rarău, care se afla la circa un kilometru distanță de mers pe drum de la Piatra Zimbrului, am constatat că aici picurase un pic, însă pământul era uscat. Părinții mi-au spus că au văzut norii de ploaie cu fulgere și trăsnete care a trecut deasupra mănăstirii Rarău și s-au îndreptat spre Piatra Zimbrului.

Sunt ferm convins că în preajma mea a fost un pustnic cu viețuire înaltă, ce are putere de la Dumnezeu asupra stihilor naturii și a diavolilor și care mi-a descoperit, cu darul lui Dumnezeu, cum desfrânează sufletul omenesc cu diavolul, prin gândurile și imaginațiile necurate și cum să lupt cu această ispită.

Sfântul Episcop Ioan, din Kiev, mare sihaștru în Munții Carpați¹⁵

Sfântul Episcop Ioan a fost vicar al Mitropoliei din Kiev, între anii 1915-1919.

Venind în România, din cauza prigoanei ateiste din timpul regimului comunist, s-a stabilit mai întâi prin anul 1920, la Schitul Crasna-Gorj, ca frate ascultător. După trei ani, când starețul schitului, neștiind că este episcop, a vrut să-l tundă în monahism, a plecat în ascuns în Munții Sihlei¹⁶ și apoi pe Muntele Ceahlău¹⁷, unde s-a nevoit aproape 15 de ani, ca un adevărat sihaștru și făcător de minuni.

În Munții Sihlei, unde este un loc ales de pustnici pentru nevoință, a fost văzut de câțiva părinți duhovnicești de la Mănăstirile Sihăstria Neamț, Secu și Agapia.

Prin anii 1928-1930, Episcopul Ioan era deja cunoscut pustnicilor din Munții Sihlei și ai Sihăstriei Neamț. Unii părinți îl căutau pentru binecuvântare, pentru sfătuire și spovedanie.

Din anul 1929, Ieroschimonașul Vasian Scripcă, din Mănăstirea Secu,

¹⁵ Sfântul Episcop Ioan, mare sihaștru în Munții Carpați, Arhim. Ioanichie Bălan, Editura Mănăstirea Sihăstria Neamț, 2004.

¹⁶ În Munții Sihla s-au nevoit mulți sfinți și cuvioși monahi și monahii. Amintim pe Sfânta Teodora de la Sihla, pomenită pe 7 august. Doi frați, de la Schitul Sihăstria Neamț, au fost trimiși de Starețul Varsanufie să urmărească păsările care luau firmituri de la bucătărie. Aceștia au văzut în pădure un stâlp de foc, care se înălța de la pământ la cer și pe Sfânta Teodora, rugându-se, ridicată fiind de pe pământ. Vezi Pateric Românesc, Arhim. Ioanichie Bălan, Ed. Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, 1999, p. 152.

¹⁷ Muntele Ceahlău este numit și Athosul Românesc. Și aici s-au nevoit numeroși pustnici, unii dintre ei ajungând în ceata sfinților. Amintim pe Cuv. Mavra, sec. XVII-XVIII și Cuvioșii Vucol, Ghedeon și Gherman, sec. XVI-XVII, Vezi Pateric Românesc, Arhim. Ioanichie Bălan, Ed. Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, 1999, p. 275 și p. 209.

un mare nevoitor, se retrage ca pustnic la Schitul Sihla, iar episcopul Ioan și-l alege ca duhovnic. Arhimandritul Cleopa Ilie l-a întâlnit în Munții Sihla, în toamna anului 1930, pe când păștea oile mănăstirii, la Râpa lui Coroi, împreună cu fratele său, căruia Episcopul Ioan i-a profețit sfârșitul. Într-adevăr, după șase luni de zile, fratele Vasile, îmbolnăvindu-se, și-a dat duhul în mâinile Domnului.

Acest mare sihastru, Episcopul Ioan, era însoțit uneori de un diacon basarabean, care îl ajuta și la săvârșirea Sfintei Liturghii.

Între anii 1930-1945, Episcopul Ioan s-a retras pe Muntele Ceahlău.¹⁸ Acești 15 ani de aspră pustnicie în muntele Ceahlău l-au consacrat definitiv pe Episcopul Ioan, ca unul dintre cei mai mari sihaștri din prima jumătate a secolului al XX -lea.

Cel care ne-a transmis mai multe date despre Episcopul Sfânt Ioan, a fost Protosinghelul Teodul Varzare, duhovnicul Mănăstirii Agapia, între anii 1940-1981.

Cel mai mult ne uimește, la Episcopul Ioan, viața îngerească, la care ajunsese în ultimii ani, când se hrănea numai prin rugăciune și Sfânta Împărtășanie, cum spune duhovnicul Teodul. Apoi neîncetata rugăciune a inimii, descoperirea gândurilor, darul lacrimilor și al profeției și darul de a fi nevăzut de oameni.

În primăvara anului 1945, acest sfânt ierarh s-a reîntors de la Ceahlău în Munții Sihlei și ai Sihăstriei.

Prima întâlnire a Episcopului Ioan cu Părintele Teodul

Era în vara anului 1945, iar părintele Teodul, după ce săvârșise Sfânta Liturghie la Agapia, a plecat la Mănăstirea Sihăstria Neamț, pentru a vorbi cu Părintele Ilie Cleopa, egumenul Schitului.

După ce a trecut culmea muntelui, pe când trecea prin Poiana Trapezei, i-a apărut în față chipul senin și luminos al unui sihastru necunoscut. Era mic de statură, cu fața luminoasă, și răspândea multă sfințenie și pace. Avea ochii albaștri și vioi, barba albă și nu prea mare, capul descoperit și părul lăsat pe spate. Îmbrăcămintea lui era compusă dintr-o singură haină, un fel de dulamă împletită de mâinile sale din lâna căzută de la oi prin pădure, precum singur mărturisea. Mijlocul era încins cu o sfoară groasă, iar în picioare nu purta încălțăminte. Nu avea nici toiag, nici traistă, ci purta în mâini doar un șirag de metanii făcut din boabe roșii de măceșe.

Pustnicul Ioan i-a binecuvântat cu ambele mâini și i-a spus pe nume:

- Părinte Teodul, te duci la Sihăstria, la Părintele Cleopa Ilie? De multe ori mă duc și eu prin Sihăstria și stau la Biserică, dar nu mă vede nimeni! Vrei să te muți de la Agapia la Sihăstria Neamț? Să stai la Agapia, că acolo este nevoie de sfinția ta. Acolo este mântuirea sfinției tale!

Părintele Teodul l-a întrebat pe Prea Sfințitul Episcop de unde este, cum îl cheamă, pe unde a mai fost și cum a ajuns în aceste locuri. Episcopul Ioan i-a spus pe scurt toată viața sa, până a ajuns pustnic în Munții Sihla, dar despre viața sa de sihastru nu a voit să spună nimic. Convorbirea a durat o oră și jumătate. Și întrucât era război și mare frământare între popoare,

¹⁸ După mărturia duhovnicului Vasian Varzare.

Părintele Teodul l-a întrebat:

- Preasfințite, dar de ce să fie atâtea războaie și vremuri cumplite astăzi?

- Părinte Teodul, acestea sunt vremurile apocaliptice. Ca să le înțelegi mai bine, citește Evanghelia de la Matei, capitolele 24 și 25. Acum au început să se împlinească cele scrise acolo...

Apoi Episcopul Ioan i-a cerut să aducă un pachet de hârtie și un kilogram de cerneală.

- Prea Sfințite, vreți să vă aduc pesmeți sau altceva de mâncare?

- Nu-mi trebuie nimic, căci, din mila Domnului, am tot ce-mi trebuie!

După această convorbire, Părintele Teodul i-a sărutat mâna și i-a cerut binecuvântarea. Episcopul Ioan l-a binecuvântat cu amândouă mâinile și i-a spus:

- Domnul să te binecuvânteze și mă iartă! Apoi a dispărut în adâncul codrilor.

A doua întâlnire cu Părintele Teodul

Nu după multă vreme, în aceeași vară, părintele Teodul a luat pachetul cu hârtie și o sticlă de cerneală și le-a pus în desagă împreună cu ceva pesmeți și a pornit pe aceeași potecă de la Agapia spre Sihăstria Neamț, cu credința că Dumnezeu îl va scoate în cale pe pustnicul Ioan. Când a ajuns la marginea Poienii Trapezei, deodată i-a apărut în față Preasfințitul Ioan. Fața lui radia o bucurie îngerească și prezența lui răspândea pace duhovnicească. În mâna stângă, Episcopul Ioan ținea metaniile, iar mâna dreaptă o ținea pe piept, ca în timpul rugăciunii.

După ce Părintele Teodul i-a sărutat mâna, Preasfințitul Ioan l-a binecuvântat cu amândouă mâinile și l-a întrebat cu blândețe:

- Părinte Teodul, te duci la Schitul Sihăstria? Părintele Cleopa lipsește azi. Este chemat la consiliu la Mănăstirea Neamț. După aceasta, Părintele Teodul i-a dat hârtia și cerneala.

- Preasfințite, a zis Părintele Teodul, v-am adus ceva de mâncare: pâine, fructe și puțin vin. Primiți-le întru numele Domnului.

Și oricât a insistat Părintele Teodul, Episcopul Ioan, nici măcar nu s-a uitat în coș să vadă ce i-a adus. Dar, ca să nu-l întristeze și ca să nu-i treacă cu vederea dragostea, a adăugat acestea:

- Părinte Teodul, de mare folos este pentru călugăr postul. Să știi că șapte sunt treptele postului, adică sunt șapte feluri de hrană pentru om¹⁹:

1. Carnivorii, adică cei care mănâncă totdeauna carne. Aceștia sunt în treapta cea mai de jos a postului. Chiar dacă se înfrânează uneori de mâncare, ei nu pot spori niciodată în sfânta rugăciune.

2. Lacto-vegetarienii, adică cei care nu mănâncă niciodată carne, ci numai lapte, brânză, ouă și tot felul de legume fierte. Aceasta este treapta a doua a postului, pe care o țin de obicei călugării din mănăstirile cu viață de obște.

3. Vegetarienii, adică cei care mănâncă numai zarzavaturi și legume

¹⁹ Cei care vor să se nevoiască cu post aspru și rugăciune, trebuie să aibă binecuvântarea unui duhovnic cu experiență.

fierte sau crude. Rânduiala aceasta o țin călugării cei mai râvnitori din viețile de obște. Iar de aici încolo, încep treptele postului cele mai aspre, pe care urcă de obicei călugării sihaștri și pustnicii cei mai nevoitori.

4. Fructivorii, adică cei ce mănâncă o dată în zi pâine și fructe nefierte, fără a gusta vreodată altfel de hrană. Cei ce au ajuns la această treaptă a postului, aceștia pot stăpâni cu ușurință trupul și gândurile și pot spori mult pe calea rugăciunii.

5. Cerealierii: sunt călugării care mănâncă o dată în zi, dar numai pâine neagră de cereale și boabe muiate de grâu, porumb, mei, linte, bob, mazăre etc.

6. Hrană uscată: este a șasea treaptă a postului călugăresc, la care ajung de obicei pustnicii cei mai râvnitori. Cei care petrec în această aspră nevoie mănâncă numai pesmeți de pâine muiată în apă, cu sare sau puțin oțet și, toate acestea, o dată în zi și cu măsură.

7. Hrana sau Mana Dumnezeiască, este ultima și cea mai înaltă treaptă a postului călugăresc, la care ajung foarte puțini dintre asceți, după o îndelungată nevoie, fiind întăriți de darul Sfântului Duh. Aceștia se îndestulează numai cu Preacuratele Taine, adică cu Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos, pe care le primesc o dată sau de două ori pe săptămână, fără a mai gusta nimic altceva decât numai apă. Darul lui Dumnezeu m-a ajutat și am ajuns la această treaptă și nu mai simt foame și nici trebuință de pâine și legume.

Părintele Teodul l-a mai întrebat:

- Preasfințite, acolo în pădure, unde locuiți, nu vă este frig, nu aveți trebuință de haine groase, mai ales iarna?

- Eu sunt cetățeanul Munților Carpați și Domnul are grijă de mine, pentru că oriunde mă aflu, nu duc lipsă de nimic. Nu simt nici frigul iernii, nici arșița soarelui, nici foamea, nici setea, nici altă nevoie pământească.

A treia întâlnire cu Părintele Teodul

În primăvara anului 1946, Părintele Teodul a plecat de la Agapia spre Mănăstirea Sihăstria. Dorea din inimă să-l mai întâlnească pe Episcopul Ioan. Când a ajuns la Poiana Trapezei, a văzut chipul blând și senin al Preasfințitului Ioan, căruia i-a sărutat mâna. Episcopul l-a binecuvântat, apoi l-a sărutat pe frunte. Aici, în atmosfera de taină a pădurii, au vorbit multe cuvinte despre mântuirea sufletului. Apoi, Preasfințitul Ioan, cuprins de dorul de țară, a spus:

- Aș dori să mă reîntorc înapoi în patria mea! Avem și acolo păduri destule, unde aș putea să mă nevoiesc. Aș vrea să mă săvârșesc acolo!

Atunci Părintele Teodul i-a răspuns:

- Cum să mergeți în patria Sfinției voastre, când acolo este prigoană împotriva creștinilor?

Cred lui Dumnezeu că, de voi pleca, nu mă va vedea nimeni, fiind acoperit de darul lui Dumnezeu! Preasfințitul aștepta sfatul duhovnicesc. Apoi, rugându-se lui Dumnezeu și înțelegând că, pentru a înainta pe calea desăvârșirii creștine, trebuie să scotă din inima sa și dragostea firească de neam, a hotărât că este mai bine să rămână în aceste locuri. După aceasta,

I-a binecuvântat pe Părintele Teodul și a dispărut în pădure.

Întâlnirea Episcopului Ioan cu fratele Ștefan

După cinci ani, adică în primăvara anului 1951, fericitul Episcop Ioan a fost întâlnit de fratele Ștefan Juncu, care păștea oile mănăstirii în poiana Chitele. Fratele Ștefan mergea singur în urma oilor. Deodată, a observat că oile s-au strâns grămadă și nu mai pășteau, iar câinii s-au oprit și stăteau ca uimiți. Când s-a uitat mai de aproape, a văzut în mijlocul lor un pustnic bătrân. Era Preasfințitul Ioan. Fratele Ștefan auzise despre Preasfinția Sa și se gândea că numai el ar putea fi. Apoi l-a auzit zicând:

- Oare ce păcat am făcut astăzi înaintea lui Dumnezeu de m-a descoperit oamenilor? Și îndată sihastrul l-a chemat la sine pe fratele Ștefan și, spunându-i pe nume, i-a zis:

- Frate Ștefan, vino încoace și nu te teme! Știu că te spovedești la Părintele Stareț Ioil. Dar te rog să nu spui nimănui, nici duhovnicului tău, că te-ai întâlnit cu mine astăzi! Seara, fratele Ștefan s-a întors la mănăstire și se lupta cu gândul să nu spună nimănui despre întâlnirea sa cu Preasfințitul Ioan. După câteva zile, fiind biruit de ispită, i-a spus starețului său, Protos. Ioil. Iar Starețul, cum a auzit aceasta, a plecat împreună cu egumenul Schitului Sihla, Părintele Visarion și a căutat aproape o săptămână, fără să-l întâlnească pe sihastrul Ioan.

După aceasta, fratele Ștefan nu își găsea liniștea și se ruga lui Dumnezeu ca să-l întâlnească pe episcop ca să-și mărturisească păcatul. După o lună de zile, pe când umbla cu oile prin pădure, l-a întâlnit din nou pe episcopul sfânt Ioan, căruia i-a făcut metanie și i-a cerut iertare că nu și-a ținut cuvântul dat. Episcopul l-a iertat zicând:

- Frate Ștefan, te-am rugat un lucru și nu l-ai împlinit. Să știi că te vei duce în armată, dar înapoi la mănăstire nu vei mai veni, ci vei rămâne în lume! Și această profecie a sihastrului Ioan s-a împlinit întocmai.

De la întâlnirea cu fratele Ștefan, din vara anului 1951, nimeni nu l-a mai văzut pe episcopul sihastru Ioan.